

Брошура

Невработеноста кај младите Youth unemployment

National Coalition
NCBI
Building Institute
SUISSE SCHWEIZ

MULTIKULTURA

SAJV
Ostprojekt

CIVICA
mobilitas

...towards common values!

Содржина:

Невработеноста е тема која ги интересира сите.....	3
Проблемот наречен 99,8% матуранти запишани на факултет.....	4
Студентите и невработеноста.....	5
Волонтерската работа кај младите.....	6
Како до работно место без непотизам.....	7
Мудри зборови.....	8

Издавач:

NCBI и Здружение МУЛТИКУЛТУРА

Уредник:

Пранвера Касами

Подготвија и помогнаа:

Христина Василевска
Арлинда Мазлами
Рабије Мусаи
Фатиме Челеби
Нафије А. Мустафа
Хиреме Камили

www.ncbi.org

www.multikultura.org.mk

е-маил :info@multikultura.org.mk

адреса : Јане Сандански ,бр.48/1 ,1200 Тетово

Невработеноста

не е само проблем на младите

Невработеноста е тема која ги интересира сите, обработена е во тинејџерските списанија, инспирација е за книги и филмови и секако речиси секој ден слушаме информации на радио и телевизија. Претставува проблем на овие неколку генерации наназад, но која е вистинската причина, дали е вина на тинејџерите или можеби на нивните родители?

Тинејџерите сакаат да уживаат во својата младост, да го живеат животот со полна пареа, да шетаат, излегуваат секоја вечер, да се дружат со своите пријатели, едноставно да се забавуваат. Тие се млади и немаат некои големи проблеми, но во се мора да постои граница, па така и во нивното безгрижно уживање. Можеби во тие моменти за младите образованието не е толку важно, но токму затоа тука се родителите за да ги насочат кон вистинските вредности во животот.

Она што за еден тинејџер изгледа како трошење на време, во иднина може да претставува многу важен дел од нивниот живот. Образованието како формалното така и неформалното води кон подобра иднина, и кон знаења кои може да им овозможат работа во која ќе уживаат.

Корените на невработеноста кај младите можеби треба да се побараат и кај нивните родители. Поради преголемата желба да им угодат на своите деца, да

им овозможат што е можно побезгрижен живот, тие прават грешки, наместо да оформат зрела и одговорна личност тие помагаат во формирање на паразит навикнат да добива се од своите родители без притоа да мора да го напушти својот дом и да оди на училиште или на работа.

Феноменот на невработеноста зазема се поголеми рамки, па токму затоа родителите треба да се запрашаат како може да им помогнат на своите деца да станат одговорни граѓани во ова општество, а младите да размислат дека самите на време треба да си помогнат, за потоа да не мора да се жалат дека не може да најдат работа.

Проблемот

наречен 99,8% матуранти запишани на факултет

Кога некој би ја погледнал оваа бројка сигурно би се запрашал што се случува во Македонија, дали постојат работници или сите се само „умни глави“, директори, менаџери, шефови. Оваа бројка можеби служи како основа за фалење, но би ве зачудила ли бројката на само 14% матуранти запишани на факултет? И пред да си помислите дека оваа бројка постои во некоја Африканска неразвиена држава, дозволете да посочам дека ова е официјална бројка во Герман-

ија, економија која претставува столб во Европа, таму не се сите студенти, постојат и механичари кои земаат одлични плати, продавачки, мајстори, кои не го продилжиле своето образование, не зашто не сакале, туку зошто воопшто не морале.

Можеби тоа е проблемот во Македонија феноменалните 99.8% проценти, па дали утре ќе постојат фабрики без работници, на кого шефовите ќе му шефуваат, воопшто нема потреба да има директори ако нема работници.

Дали овој феномен е нешто позитивно или нешто многу негативно за Македонија, што си помислуваат странците кога ќе ја видат оваа бројка, како некој да инвестира во фабрика, кога нема каде да најде работници? Ова се прашања кои бараат одговор, додека младите учат и се здобиваат со сите можни титули до 30 годишна возраст, на пазарот на трудот нема да му требаат нивните профили.

Секој сака подобра иднина, но не е секој создаден за Доктор на науки, некој треба и вистински да работи, па наместо да фрли 5-8 години во ветер обидувајќи се да заврши факултет, може да има 5-8 години работен стаж на работно место каде ќе работи со љубов.

Студентите и невработеноста

Студентите имаат важна улога во нашето општество, времињата се променија на подобро кога се работи за високото образование, но кога се зборува за невработеноста, ситуацијата станува се полоша и полоша.

На кој начин студентите кои немаат работно искуство (а кое го бараат сите работодавачи), може да најдат соодветна работа? Најпрво секој студент треба да размисли за волонтерска работа во некоја компанија или друг вид на организација, потоа тренинзи со кои се зајакнуваат вештините на студентите и секако се учи нешто што не може да го слушнете во училиштата и на крај мора да се искористи предноста на интернетот, каде дневно се објавуваат голем број на огласи за вработување, групирани во региони, градови, па и работни места.

Првиот чекор кон работно место е секако волонтирањето, преку кое студентите ќе стекнат искуство и мотивација за работното место кое го имаат поставено како своја цел. Волонтерската работа помага полесно да се пронајде работодавач, бидејќи има голема вредност за CVто на еден млад човек, но и воопшто за неговиот понатамошен развој.

Денес постојат голем број на организации кои нудат бесплатни тренинзи, учеството на овие тренинзи е многу добро како за секој млад човек, така и за неговата самоверба која е еден многу важен сегмент од неговата личност во процесот на барање на работа. На овој начин се отвараат можности студентите да остварат контакти, па дури и да аплицираат во некои од агенциите за привремено вработување. Контактите во Македонија се многу важни во процесот на барање на работа, токму затоа запознавајте се со луѓето, бидејќи не знаете кој би можел да ви помогне.

При барањето на работа многу корисна може да биде и употребата на интернетот. Доколку сакате да најдете работа треба да прашате, да побарате, да дадете некоја своја информација, ова може да стигне до ушите на некој работодавач и можеби ќе имате среќа да ве повика на интервју. Најпрвин одредете ги целите, каква работа барате, потоа искористете ги поволностите на интернетот во барањето на работата и на крај видете дали одговарате на профилот кој една компанија го бара.

Волонтерската работа кај младите

Волонтирањето е многу важно во процесот на барање на работа, многу пати е кажано, но мора повторно да се повтори дека волонтирањето претставува отскочна даска за идното работно место.

Она што се учи на училиште и факултет е во секој случај важно за секого, но постои дел од животот, за кој професорите не можат да ве научат, а тоа е праксата, надградувањето на вештините, снаоѓањето во работата.

Огласите кои може да се прочитаат во весниците, на интернет портали, па и на телевизија содржат една реченица кои младите често ја користат како изговор за да не аплицираат за тоа работно место, а тоа е: работно искуство од 2-3-4-5 години.

Зшто негодувања, работодавачот сака искусен кадар, не сака да му ги кажете дефинициите од книгите, туку како во пракса истите може да се употребат. Ова искуство, никој не бара да биде во некоја слична фирма, или на висока позиција, едноставно да постои доказ дека се работи за личност која знае што треба да работи.

Волонтирањето не е бесплатна работна сила, волонтирањето претставува можност да се научат вештините, да се надогради знаењето и секако да се пополни CVто во делот на искуство. Токму затоа волонтирањето не се плаќа, волонтерот добива услуга од компанијата или организацијата, тој учи собира искуство, волонтирањето е исто што и одењето на училиште или факултет, а таму никој не плаќа за трудот на учениците.

Доколку ги истражите биографиите на многу успешни луѓе, ќе видите дека никој не започнал како директор, туку како волонтер, па преку остварување на контакти и развивање на способности се искачил на повисоко скалило. Тоа е животен циклус преку кој се добива квалитет и работно место кое секој го посакува. Секој млад човек треба да го знае ова, доколку се искачувате скалило по скалило ќе бидете успешни во избраната сфера, а доколку од факултетската клупа, веднаш седнете во директорската фотеља, тогаш ќе бидете еден од многуте неспособни директори, чии фирми полека, но сигурно тонат.

Како

до работно место без непотизам

Невработеноста во нашата земја од ден на ден станува се поистакнат феномен. Секој кажува дека треба да се преземат мерки, но никој нема храброст навистина да преземе нешто, да се соочи директно и еднаш засекогаш да го разреши овој проблем. Сите само зборуваат, посочуваат што треба да се направи, но штом доаѓа до моментот нешто да се превземе, тогаш сите замолчуваат и не превземаат апсолутно ништо.

Во Македонија има многу луѓе кои дипломирале, но не можат да најдат работа, откако излегле од факултетските клупи тие се трудат да најдат адекватна работа која одговара со нивните

квалификации, но во еден момент запираат бидејќи сфатиле колку е тешко да се најде работа кога како нивна конкуренција ги имаат своите богати колеги, чии родители имаат доволно влијание за нивните деца да добијат што е можно повисоко работно место. Квалитетните студенти најчесто завршуваат работејќи физичка работа со минимални примања, наместо својот квалитет да го понудат на високи работни места, каде би добивале поголеми плати.

Многу од младите се толку очајни што дури и воопшто не сакаат да го продолжат своето образование на Универзитет, или доколку тоа се случи, избираат да одат во странство и таму да го продолжат своето образование. Токму тука лежи причината зошто најдобрите студенти, кои можат да дадат голем придонес во работата на државата заминуваат во странство, каде се цени нивниот труд и образование, каде добиваат работни позиции кои одговараат на нивните способности и образование.

Токму заради ова прашањето на невработеноста кај младите мора да биде решено, мора да се пронајде начин да се наградат студентите со највисок успех во образованието, а не најуспешни родители во бизнисот.

Со самото отварање на дебата или само споменување на овој проблем се оди чекор поблиску до негово решавање. Постојат многу странски организации кои сакаат да помогнат да се пополни празнината помеѓу младите луѓе и работодавците и со тоа да им се помогне на младите да најдат вработување.

Последните резултати од заводот за статистика беше дека невработеноста во Македонија се искачила на рекордни 35%, младите кои бараат работа во Македонија се борат да пронајдат работно место со целосно работно време, па дури и губат надеж дека такво нешто всушност може и да се случи, сето тоа заради достапноста на системот и бизнис заедницата. Она што е пак иронично е што од друга страна работодавачите се жалат дека не можат да најдат квалификувана млада работна сила. Поради ова се создава еден бескраен круг кој никако да заврши, младите не можат да најдат работа, додека работодавачите не можат да најдат работна сила за реализирање на својата работа и отварање на нови работни места.

Како да пронајдеме решение е вистинското прашање поврзано со оваа тема, можеби одговорот лежи во креирање на програма со која би се пополнила празнината помеѓу побарувачката и понудата на пазарот на работна сила, на пример преку организирање на јавни дебати, каде ќе може да се дискутира за овој проблем отворено или да се формираат групи на експерти кои имаат искуство кога се работи за разрешувањето на ваквиот тип на проблеми, важно за целокупното општество.

- „Работи како да не ти требаат пари. Љуби како никогаш да не си бил повреден. Танцувај како никој да не гледа.“ -Mark Twain
- „Секоја работа е тешка пред да почне да биде лесна“ -Томас Фулер
- „Не вработувајте човек кој работата ќе ја заврши за пари, вработете некој кој ќе работи со љубов“ -Хенри Давид Торе
- „Секоја чесна работа на почетокот изгледа како невозможна“ -Томас Карлајл
- „Не можам да замислам нешто повредно од тоа да го работам она што го сакам, уште и да ме плаќаат за тоа“ -Едгар Винтер
- „Ако ја вложите целата ваша сила и верба во работата и се обидетете да дадете најмногу што можете, парите сами ќе дојдат“ -Лоренс Велк
- „Мрзливоста можеби ви се чини привлечна, но работата ви дава задоволство“ -Ана Франк

Мудри зборови wise words

Финансиски поддржано од SAJV

адреса: Јане Сандански 48/1; (п.ф.а. 142);
1200 Тетово, Македонија
Тел.: +389 44 522 355
e-mail: info@multikultura.org.mk
www.ncbi.org
www.multikultura.org.mk